

BEST OF 2012-2024 Animofest 2024

ZADIG, Andrea Pátková, Viktória Voržáčková

Create 2/2024

školský časopis
SŠUPAT
www.uat.sk

Je to tu... Koniec ďalšieho z mnohých školských polrokov. S touto veľkolepou udalosťou prichádza nespočetne veľa vecí, na ktoré sa žiaci tešia v priebehu celého školského roka.

Vysvedčenie - symbol úľavy, radosti z prázdnin, vnútorného pokoja porovnateľného s meditáciou v Himalájach po boku vševediacich mníchov, samozrejme, len pre tých, ktorí poctivo odovzdali všetky práce z výtvarnej prípravy, pre ostatných to je symbol predĺženia štúdia o rok, počas ktorého poznáte skutočný význam porekadla „opakovanie je matka múdrosti.”

Animofest - každoročná súťaž, do ktorej išli krv, pot a slzy nejedného študenta, ktorý chcel ostatným ukázať, že na to má. Tento rok ponúkol prvotriedne kúsky od animovaných filmov s veľmi krutým pohľadom na našu budúcnosť s umelou inteligenciou až po hrané filmy, kde sa podlému pouličnému zlodejovi behom zlomku sekundy obrátil jeho život hore nohami. Okrem týchto noviniek porota vybrala aj najlepší animovaný film za posledných dvanásť rokov tohto festivalu v súťaži BEST OF 2012-2024.

Jakub Strna
šéfredaktor

A v neposlednom rade vychádza aj 27. číslo časopisu **CREATE**, medzi ktorého stránkami sa nachádzajú nielen podrobnejšie informácie o Animofeste, ale aj o ďalších školských udalostiach, rozhovory s učiteľmi, absolventmi tejto školy, ale aj rôzne projekty, ktoré vznikli z vášne písania a tvorenia našej redakcie. Môžete očakávať aj rozličné žánre od dokumentárnych esejí až po poviedky.

„Rada by som vás privítala na 3. ročníku nášho celoškolského kvízu **Voda nad zlato**. Tento kvíz vznikol počas certifikačného obdobia voda. Predstavuje nielen informácie o vode a životnom prostredí, ale aj fakty o dejinách výtvarného umenia. Verím, že si dnešné doobedie všetci užijeme a že si mnohí študenti preveria svoje vedomosti. Skôr, než sa pustíme do kvízu, chcela by som privítať dnešného hosťa, ktorým je pani Ing. Alena Trančíková, seniorexpert na pitnú vodu a životné prostredie z Bratislavskej vodárenskej spoločnosti.” Erika Gerbócová.

Rada začínam svoje prednášky citátom: „Voda nie je komerčný výrobok ako iné výrobky, ale skôr dedičstvo, ktoré treba chrániť, brániť a nakladať s ním ako takým.” Je to vec, na ktorú sa zabúda. Väčšina z nás pokladá skutočnosť, že nám tečie voda z kohútika, za samozrejmosť. Lenže často zabúdame na to, že to, či nám z neho bude tiecť aj naďalej, závisí aj od toho, ako sa všetci správame k životnému prostrediu. Povedomie o tom, aká je pitná voda z kohútika v Bratislave, je veľmi slabé. Ľudia si montujú všelijaké systémy a drahé úpravovne vody, čím chcú vyčistiť vodu, ktorá je sama o sebe veľmi kvalitná. Tieto úpravovne vody sú buď len štandardné kanvice s filtrom, alebo potom komplikované a progresívne zariadenia, ktoré sa volajú reverzná osmóza. Samozrejme, majú svoj význam. Keď napríklad

máte studňu a nemáte zaručenú kvalitu jej vody, vtedy je dôležité si tieto zariadenia namontovať. Treba však mať na mysli, že pokiaľ sú to zariadenia na báze reverznej osmózy, voda, ktorá cezeň prejde, vychádza už v kvalite testovanej vody, čo znamená, že už neobsahuje nielen škodlivé látky, ale aj látky, ktoré sú pre telo veľmi potrebné: draslík, vápnik a horčík. Je potom potrebné ich dopĺňať. Odporúčala by som každému, kto býva v dedinách okolo Bratislavy a má individuálne studne, aby si dal urobiť rozbor vody. BVS robí rozbery na kvalitu pitnej vody aj na komerčnej báze. Táto oblasť je totižto zanedbaná a mnohokrát ľudia nevedia, čo pijú. Podzemná voda na tomto svete už nie je taká, ako kedysi. Chcela by som ešte spomenúť hrozby, ktoré k nám prichádzajú, a ktorým budeme musieť čeliť, a to sú hlavne veľmi rýchlo postupujúce klimatické zmeny. Zmenou charakteru zrážkového režimu majú veľký dosah na náš organický vývoj.

Aká je situácia okolo Vrakunskej skládky?

Vrakunská skládka je čistá katastrofa. Ani po desiatich rokoch, čo sa o nej začalo hovoriť, sa s ňou neurobilo nič. Takpovediac tam nie je ani kopnuté do zeme. Prúdenie podzemnej vody tam je asi 3 až 5 m za deň. Kontaminácia sa z nej

Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) využíva 263 vodárenských zdrojov na 76 lokalitách. Máme 2 typy vodárenských zdrojov:

1. studne, ktoré sa nachádzajú pri Dunaji alebo Morave, pretože BVS vodou nezásobuje len Bratislavu, ale aj celé Záhorie, Podhorie až Modru.

2. vrty do podlažia.

Zelená škola

postupne plynúcimi rokmi dostala až do Žitného ostrova a predpokladá sa, že jedovaté látky sú vo vzdialenosti 6-7 km v Žitnom ostrove. Koncentrácia jedovatých látok sa líši v jednotlivých častiach Bratislavy. Najväčšia koncentrácia je vo Vrakuni, Podunajských Biskupiciach, dokonca sa objavili kontaminujúce látky aj v Rovinke. V Rovinke sa vyhlásil zákaz používania vody zo studní na pitie, polievanie, ale aj iné účely.

V ktorých oblastiach sa nemôže používať voda zo studní?

Oblasti, v ktorých je zákaz používania vody zo studní kvôli Vrakunskej skládke je celá Vrakunňa, časť Podunajských Biskupíc, (ktorá je v smere prúdenia podzemných vôd, teda bližšie k Žitnému ostrovu) a Rovinka. Faktom je, že sa dostatočne

nesleduje posun znečisťujúcich látok na Žitnom ostrove. Starostovia dotknutých obcí, ktorí vedia, že sú v smere prúdenia vody, si na vlastné náklady nechávajú robiť rozbery vody zo studní v časových intervaloch možno raz za dva roky, aby zistili, či náhodou kontaminácia nezasiahla ich obec. Vrakunňa má zákaz používania vody zo studní už od roku 2000. Podunajské Biskupice v podstate tiež a Rovinka má zákaz len asi 2 roky.

Keď bývam v Rovinke, môžem vodu zo studní používať?

Určite by som ju nepoužívala. Maximálne na polievanie trávniku. Keby ste chceli vedieť, čo sa v tej vode nachádza, tak v roku 2015 bol spravený hydrogeologický prieskum vo Vrakuni, kde bolo identifikovaných asi 450 znečisťujúcich látok, ktoré

spolu 50 rokov reagovali. Takže nejde len o nepriaznivé účinky každej látky zvlášť, ale o koktejl, ktorý spolu vytvorili, o ktorom už ani nikto nevie, aký účinok môže mať. A tento koktejl sa šíri ďalej. Tieto látky môžu mať dopad na ľudské zdravie v podobe rakoviny, ohrozenia vývoja plodu matky v tehotenstve, atď. Nachádzajú sa tam nebezpečné látky, ktoré vznikli z produkcie ChZJD (Chemické závody Juraja Dimitrova), ktoré vyrábalo pesticídy, výbušniny a kopec iných jedovatých látok a tie sa 3 roky ukládali do, v tom čase suchého, Mlynského ramena.

Prečo splachujeme pitnou vodou? Bude sa s tým niečo robiť?

Vodu na splachovanie využívame preto, lebo rúry boli v minulosti rozložené ako jedno spoločné potrubie. Aby sa mohlo v Bratislave splachovať inou ako pitnou vodou, museli by sa najprv paralelne uložiť rúry, ktoré by rozvádzali úžitkovú vodu. Naša výhoda aj nevýhoda je v tom, že máme dostatok pitnej vody a teda jej cena je tak nízka, že vybudovať paralelné systémy len pre vodu, ktorá by nedosahovala kvalitu pitnej vody, by bolo neekonomické a teda príliš drahé. Na druhej strane nemáme odkiaľ úžitkovú vodu zobrať, keďže nerobíme úpravu vody, ktorú čerpáme z podzemia. Paralelné rozvody pre inú vodu ako pitnú, majú význam v krajinách, kde nečerpajú vodu z podzemia a musia za veľa peňazí upravovať vodu z rieky. U nás by to nemalo význam.

Má žumpa negatívny vplyv na podzemnú vodu?

Samozrejme, že má. Po prvé, tým že sa betónujú rôzne cesty, príjazdové cesty, miesta na parkovanie, atď., množstvo vody, ktoré dokáže prenikať do podzemia sa znižuje. Po druhé, každá komunita vyprodukuje určité znečisťujúce látky a odpadové vody, s ktorými sa nenakladá práve najlepšie. U nás na Slovensku sa bohužiaľ zákony nedodržia, ako by sa mali. Veľké oblasti developerských výstavb nemali spravenú kanalizáciu. Tisíce domov, ktoré boli postavené, nie sú napojené na kanalizáciu a majú namiesto

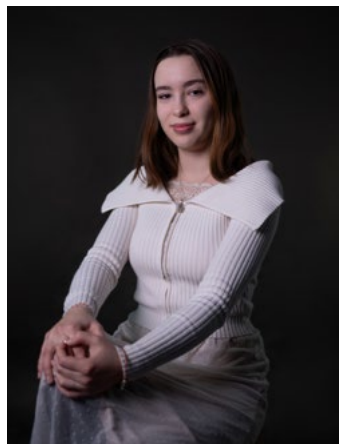
Foto: archív UAT

nej žumpu. Žumpa má byť dočasná stavba, povolená, len ak v danej chvíli v tej obci ešte nie je spravená kanalizácia a má plniť dočasnú funkciu, kým nedôjde k dobudovaniu kanalizácie. Iným prípadom je aj vzdialená lokácia domu, kedy vybudovanie individuálnej kanalizačnej rúry je nerentabilné. Chybou je, že žumpa sa nepokladá za vodnú stavbu a teda ju nemusia povoliť žiadne orgány štátnej vodnej správy, ale jej vznik či zánik spadá do právomoci starostov. Popravde, vôbec netušíme, koľko žump je v oblasti Bratislavy, ale vieme, že ich je priveľa. V tomto čase sa na Žitnom ostrove produkuje oveľa viac žumpových vôd, ako vôbec dokážu všetky čistiarne, ktoré má Bratislavská, alebo Západoslovenská vodárenská spoločnosť vyčistiť. Môžem konštatovať, že žumpy sú obrovským problémom.

Ako ste už spomínali, zabetónovávame si krajinu stále viac a viac, a tým aj malý vodný cyklus. Dá sa tomu pomôcť napríklad zberom dažďovej vody?

Samozrejme, riešime to. Sú to napríklad zelené strechy, hoci niektoré budovy na to nie sú prispôsobené a robiť na nich zelenú strechu je náročné. Máme teda jednotlivé riešenia, ktoré sa dajú uplatniť, ale celý problém to nevyrieši. Je to vážny problém. Robiť tieto veci dodatočne si vyžaduje veľké investície a taktiež aj dávku odvahy, pretože musíme rozbiť predošlý systém a vytvoriť nový. Ale napriek tomu to momentálne riešime veľmi intenzívne.

Lucia Lilian Spodniaková

Hlavné pramene, ktorých máme niekoľko desiatok, špeciálne v Karpatoch, trpia fenoménom v dvoch rovinách:

1. Dlhotrvajúce suchá.

2. Prívalové dažde.

To znamená, že spadne približne rovnaké množstvo vody za rok, ako v minulosti, ale spadnú len v niekoľkých veľmi intenzívnych dažďoch. Voda odtéče po povrchu preč a nestihne vsiaknuť do podlažia. Týmto fenoménom sa momentálne zaoberáme.

Fyzik

„Fyziku vie málokto, ale na čierne diery je expert skoro každý.”

Pán **Libor Kotačka** je český fyzik. Narodil sa vo Velkom Meziříčí, vyrastal vo Velkej Bíteši a teraz pôsobí doma v Čechách, ale aj po celom svete. Už 25 rokov sa venuje aplikovanej holografii určenej na ochranu cenín a dokumentov, ako sú cestovné pasy a bankovky. Pôvodne študoval fyziku a stále sa jej naplno venuje aj vo chvíľach voľna. Vyštudoval na vysokej škole VUT Brno na strojníckej fakulte. V roku 2008 dostal ocenenie Česká hlava. Pred nedávnym napísal knihu *Každý má svou duhu, která bude čoskoro vydaná*. S jeho vynálezmi sa môžete stretnúť aj v každodennom živote, napríklad pri slovenských diaľničných značkách.

Na čom pracujete práve teraz?

Pracujem na takom ochrannom prvku, ktorý sa nedá falšovať a okamžite napovie užívateľovi, že bankovka je pravá. Tento prvok sa volá Kino.

Vedeli by ste nám otázky čiernych dier priblížiť z laického hľadiska? Čo sú to vlastne čierne diery?

Každý fyzik skôr či neskôr skončí pri otázkach vesmíru, a to hlavne preto, lebo je tak obrovský a stále neprebádaný. Musím povedať, že by som sa chcel baviť o vesmíre, ale som trochu alergický na čierne diery, pretože sa o ne zaujíma každý, a hlavne každý si myslí, že im rozumie. Fyziku vie málokto, ale na čierne diery je expert skoro každý. Čo sú čierne diery úplne presne nevieme. Sú to obrovské hmotné štruktúry vo vesmíre, ktoré majú takú veľkú gravitáciu, že priťahujú všetko, a teda nepustia von ani svetlo. Preto sú čierne.

Vedeli by ste nám priblížiť, ako fungujú?

Princíp je jednoduchý. Veľká – a teda aj ťažká – hviezda sa na konci života zrúti sama do seba

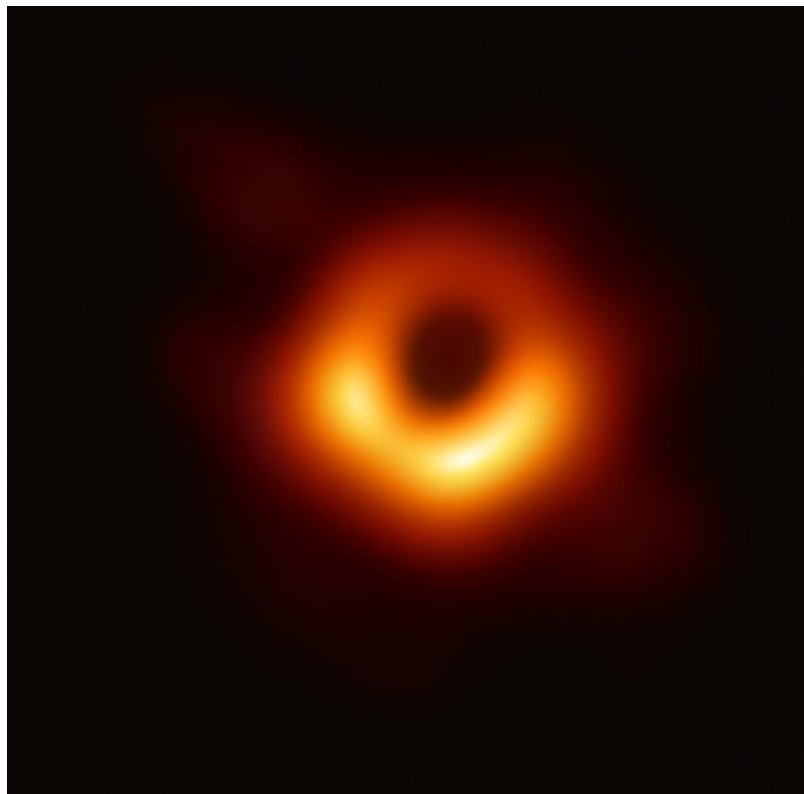

svojou hmotnosťou. Proces rúcania trvá dovtedy, kým z nej zostane malá guľička, ktorá má stále veľmi veľkú hmotnosť. Ako príklad uvediem Zem (aj keď tá nie je hviezda). Keby sme totiž Zem stlačali, tak by sme ju museli stlačiť do priemeru menšieho ako 1 cm. Všetka tá pôvodná hmota je stlačená do malej guľičky, a preto má takú veľkú gravitačnú príťažlivosť.

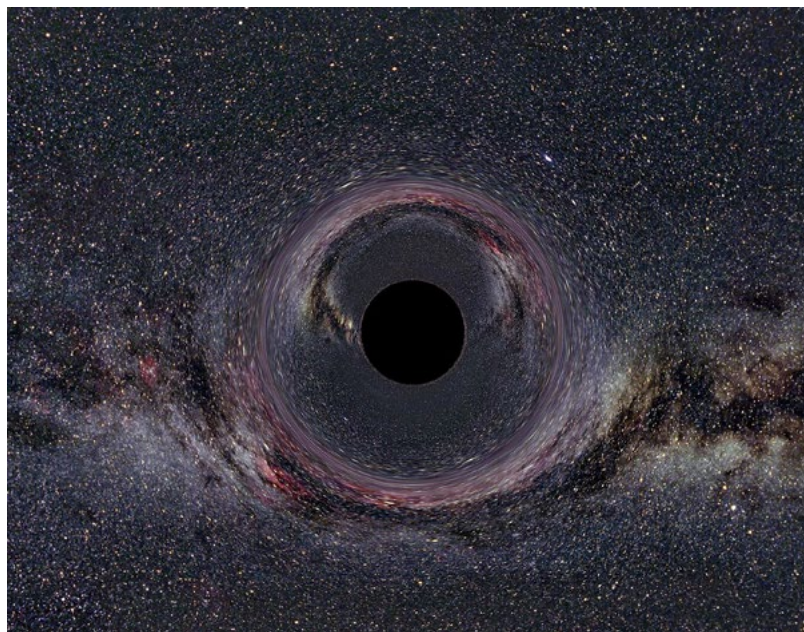
A Einstein, ako ich on objavil?

Einstein pracoval asi desať rokov na tzv. všeobecnej teórii relativity, a tú publikoval v r. 1916. Mimochodom, je veľmi pravdepodobné, že na tom pracoval už počas svojho ročného pobytu v Prahe okolo roku 1911. Einstein čierne diery ako také neobjavil. Predpovedal iba veľmi hmotné objekty, ktorým dnes hovoríme čierne diery. Tento názov vymyslel a propagoval John A. Wheeler, ktorý sa narodil v roku 1911.

Foto: archív L. K., Wikipédia

10. 4. 2019 zverejnili vedci z projektu EHT prvú fotografiu z okraja čiernej diery. Konkrétne ide o čiernu dieru v strede galaxie Messier 87.

Simulovaný pohľad na čiernu dieru v blízkosti Mliečnej cesty. Diera váži 10 hmotností Slnka.

Má koniec? Ak áno, čo je na druhej strane?

To nikto nevie. Nikto ani nevie, ako to vo vnútri čiernej diery vyzerá a fyzici dokonca pripúšťajú, že v centre je singularita. To je celkom jedno, čo to je, ale ja osobne s tým nesúhlasím. Existujú aj teórie o červích dierach, keď sa čierne diery spájajú s iným vesmírom.

Čo by sa stalo, keby niekto vošiel do čiernej diery?

To sa najlepšie opisuje efektom „špagetifikácie“. Pokiaľ by sme sa blížili k čiernej diere, telo by sa stále preťahovalo, a tak postupne v tvare dlhej špagety vstupovalo do čiernej diery. Ale bezpečne vieme, že sa to zatiaľ nikomu nepodarilo. A ak áno, tak to nevieme, pretože z čiernej diery sa nedá vystúpiť. A keby tam vstúpil, z dôvodu všeobecnej teórie relativity by to pozorovateľ na Zemi videl až v nekonečnom čase.

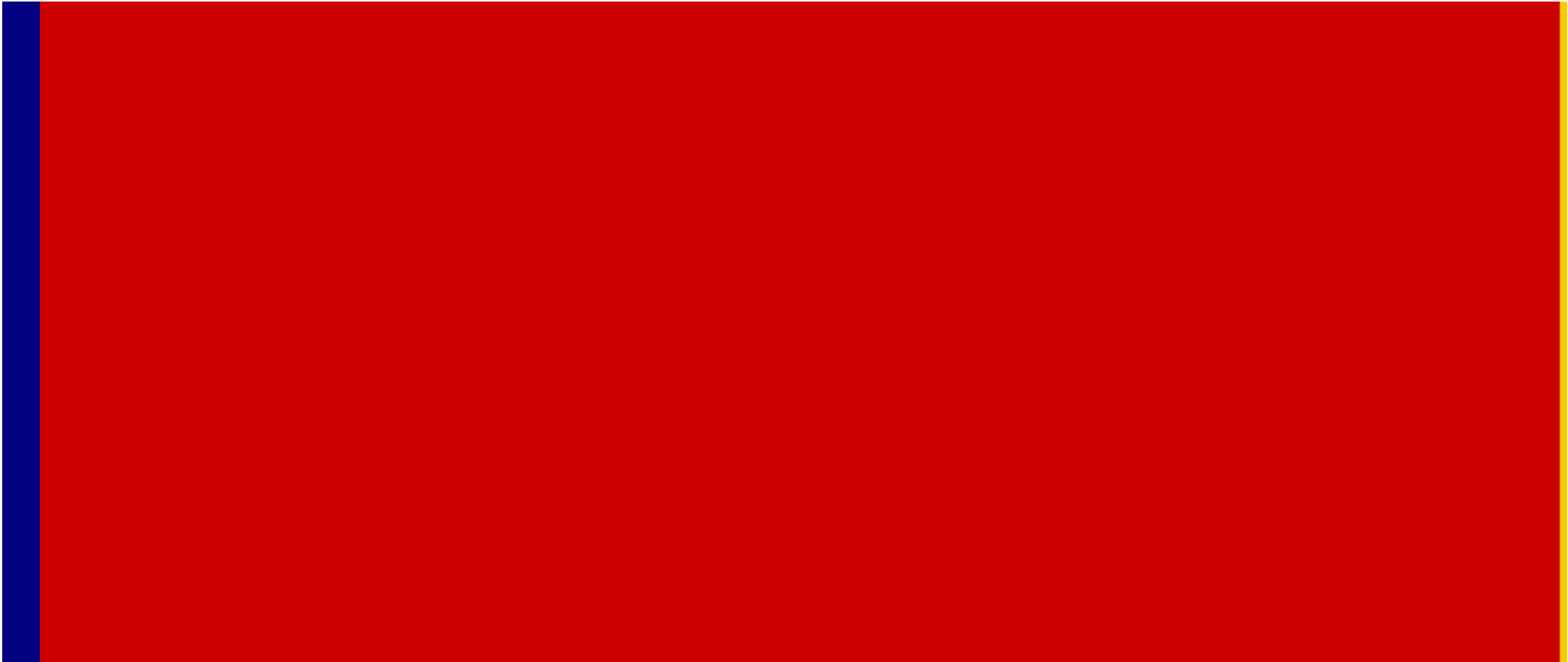
A na záver, čo je biela diera?

Biela diera je hypotetická štruktúra, ktorá je presným opakom čiernej diery. Nedá sa do nej vstúpiť, ale dá sa z nej uniknúť, takže svieti, pretože z nej môže unikať svetlo. To je dôvod, prečo sa zaoberám aplikovanou fyzikou, vesmírom z pohľadu laika a neznášam čierne diery...

Sofia Ray
Juríková Vodová

„To by namal’oval každý“

Píše sa rok 1967, amsterdamské múzeum Stedelijk prijíma nového, veľkého hráča do svojej kolekcie diel. Toto plátno vysoké 2,24 a široké 5,44 metrov pozostáva z troch častí: červená, modrá a žltá. V poradí tretie dielo kolekcie od autora **Barnetta Newmana**, abstraktného expresionistu pochádzajúceho z New Yorku, **Who's Afraid of Red, Yellow and Blue III** sa zapísalo do histórie netradičným spôsobom.

Súborný názov týchto štyroch malieb je referenciou na dielo Edwarda Albeeho s názvom *Who's Afraid of Virginia Woolf*, v ktorom sa štyrom postavám počas 3 hodín prevráti ich život hore nohami. Každé z týchto diel sa líši svojim formátom, veľkosťou a plochou, ktorú obsadzuje každá z troch už spomínaných farieb, ktoré tieto diela spájajú.

Toto veľkánske kanvasové plátno však o skoro dvadsať rokov neskôr postihol veľmi nešťastný a nemilosrdný osud, ktorý zobrazuje väčší problém v našej spoločnosti. V jeden marcový deň roku 1986, vkročil na pôdu múzea istý 31-ročný muž menom Gerard Jan van Bladeren a bez zľutovania prerezal skoro celé plátno. Bol za to potrestaný, odsedel si 5 mesiacov vo väzení, avšak tento trest je neporovnateľný s chválou, ktorú prijal od širokej verejnosti. Diela *Who's Afraid of Red, Yellow and Blue* boli totiž obeťou veľkej kritiky a nespočetným množstvom nahneváných listov obdržaných múzeom. Štvrtá maľba v tejto sérii bola napríklad odsúdená za to, že predstavuje karikatúru a dehonestáciu nemeckej vlajky. Takže keď sa konečne našiel niekto, kto pozbieral odvahu na takéto niečo, stal sa z neho pre ostatných zastáncov týchto názorov národný

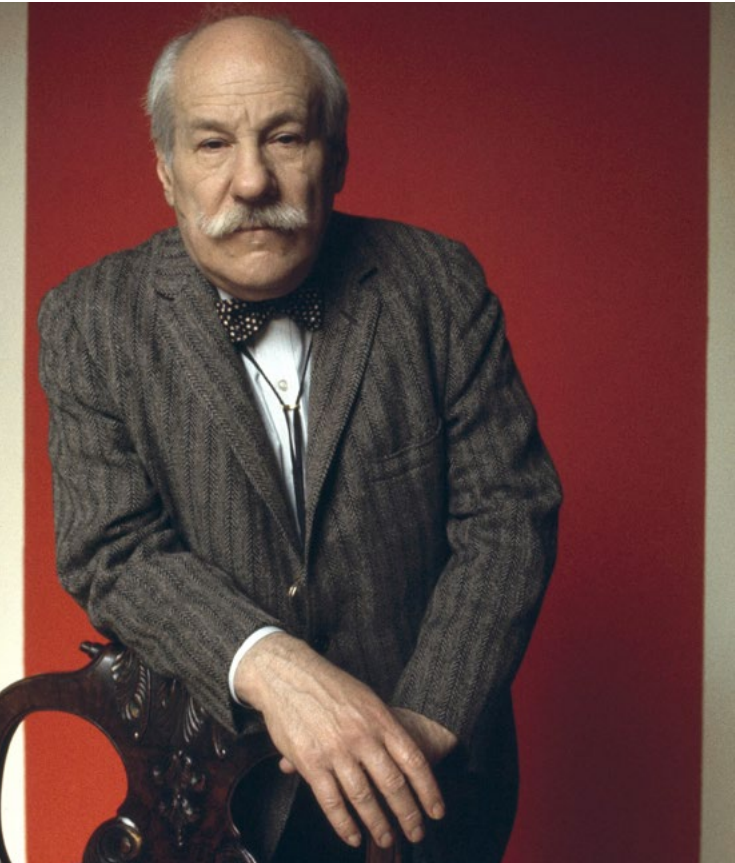
hrdina. Tisícky ľudí tvrdili, že im z maľby prišlo fyzicky zle. „Tento takzvaný vandal by sa mal stať riaditeľom moderných múzeí“ hovorí jedna z korešpondencií, ktoré dostalo múzeum po útoku na maľbu. Gerard Jan van Bladeren vyhlásil: „Mám rád umenie, len neznášam abstraktné umenie a realizmus.“

Hlavnou otázkou je, ale prečo? Prečo ľuďom príde zle od žalúdka, keď vidia autora vyjadriť akúsi myšlienku jeho vlastným spôsobom, ktorá ešte k tomu nie je žiadnym spôsobom provokatívna ani kontroverzná? Barnett Newman bol za svoju kariéru obeťou podobných útokov celkom často, či už to boli jeho maľby, alebo sochy. Ak sa na tieto útoky pozrieme bližšie, dozvieme sa, že všetci útočníci sa prikláňajú k jednej konkrétnej ideológii - nadradenosť bielej rasy. Fakt, že práve takíto ľudia útočia na jeho diela, perfektne zapadá do správy, ktorú Newman svojou tvorbou šíri. V roku 1990 povedal o svojich dielach: „Jednou z interpretácií je, že je to presadzovanie slobody. Ak by boli správne prečítané, znamenalo by to koniec celého štátneho kapitalizmu a totality.“ Ľudia na takéto diela neútočia preto, že by dielo bolo príliš jednoduché, ale kvôli tomu, akú myšlienku reprezentuje.

Foto: Wikipédia

Nech už sú argumenty akékoľvek, sú základom každého takéhoto útoku.

Určite si niektorí z vás hovoríte, ako môžu byť škody na Newmanových dielach tak vysoké, keď reštauráciu takého diela by zvládlo aj malé dieťa. Faktom však je, že cena zaplatená za toto dielo sa nedá vyvážiť peniazmi. V roku 1991 bol na reštaurovanie najatý Daniel Goldreyer. Reštaurovanie vyšlo asi na 400 000 dolárov, avšak kritici boli prekvapení jeho výsledkom. Kritizovali, že Goldreyer použil akrylové farby a valček, odtiene sa tým pádom vôbec nezhodovali s originálom. Tvrdili, že dielo bolo zničené dvakrát - prvýkrát počas útoku v roku 1986 a druhýkrát pri jeho reštaurovaní. Kvôli týmto tvrdeniam Goldreyer neskôr podal žalobu na mesto Amsterdam a aj múzeum v hodnote 125 miliónov dolárov, údajne mu zničili reputáciu. Newman na svojich maľbách pracoval za zatvorenými dverami a nikdy svoje metódy alebo produkty, ktoré miešal s farbami verejnosti, neprehradil. Nikto okrem neho nevedel, ako dosiahnuť takú hustotu a intenzitu použitých odtieňov farieb. Deštrukcia diela bola najprv pred verejnosťou utajená. K rekonštrukcii sa dokonca vyjadril aj samotný Gerard, v jednom interview vyjadruje svoju nespokojnosť s reštaurovaním a upozorňoval, že plánuje na túto maľbu druhý útok. Tento útok sa uskutočnil v jedno chladné ráno v roku 1997, tesne po otvorení múzea. Bez akéhokoľvek svedka Gerard začal hľadať maľbu a snažil sa nabrúsiť svoj malý orezávač značky Stanley na odvetu, ktorá čakala *Who's Afraid of Red, Yellow and Blue III*. Dielo však nebolo

vystavené, takže po chvíli márneho hľadania po celej galérii sa Gerard vzdal a zaplavený nenaplnenou pomstou vrazil čepeľ noža do najbližšej Newmanovej tvorby. Sedemkrát prešiel po povrchu diela „Cathedra“, ktorého cenu kritici odhadujú na 12 miliónov dolárov. Po poškodení diela sa ani nepokúsil o útek, počas zatýkania sa nebránil a pokojne sa opieral o stenu.

Tento bizarný príbeh zachytáva nespočetne veľa chýb, ktoré robíme ako spoločnosť. Barnett Newman týmto na oko jednoduchým dielom rozpútal vojnu na všetkých frontoch a krásne vystihuje našu neschopnosť a ignoranciu voči umeniu, alebo aké maličkosti v nás dokážu vyvolať takéto nesmierne silné emócie. Po zdaniľvo nekonečných súdnych sporoch a toku peňazí do renovácie sa dielo *Who's Afraid of Red Yellow and Blue III* vrátilo na stenu múzea Stedelijk v roku 2014, ale pôvodný šarm dosiahnutý nám neznámymi technikami Newmana je už dávnu minulosťou.

Jakub Strna

Amsterdam

V školskom roku 2023/2024 absolvovalo 40 žiakov 4-dňovú poznávaciu zahraničnú exkurziu do holandského hlavného mesta **Amsterdam**.

Foto: archív UAT

Absolventi UATu učiteľmi

„Fotografiu mám rád, pretože proces jej tvorby je oveľa rýchlejší ako animovanie.“

Imrich Kútik - Úspešným študentom v minulosti, obľúbeným učiteľom v súčasnosti a režisérom animovaných filmov v budúcnosti. „Popri štúdiu na VŠMU som pracoval na rôznych projektoch a klipoch pre Shortyho, Ega, Sergeia Barracudu a podobne. Medzi moje školské projekty patria filmy Strom, Mathias alebo Silo. Po vyštudovaní som išiel učiť na UAT.“

Aké sú vaše obľúbené diela, či už z animácie, filmu, fotografie a podobne, ktoré inšpirujú vás a vaše práce?

Určite sú to filmy od štúdia Ghibli, konkrétne od Miyazakiho. Môj obľúbený film je Whisper of the Heart. Z fotografie ma najviac inšpiruje tvorba Nobuyoshi Arakiho a Helmuta Newtona.

Prečo preferujete 2D animáciu pred ostatnými technikami?

To hlavné, čo ma vždy bavilo, bolo kreslenie a toto prepojenie s filmom mi prišlo ako najužitočnejšie využitie.

Vo voľnom čase sa venujete fotografii a malbe, čo máte na nich najradšej?

Fotografiu mám rád, pretože proces jej tvorby je oveľa rýchlejší ako animovanie. Taký serióznejší animovaný projekt zaberie približne asi tri roky

s predprodukciou aj s produkciou. Po tejto stránke ma práve fotografia uspokojuje - idem, nafotím, upravím si to a dielo mám hotové. Malovanie je pre mňa niečo podobné, beriem to ako taký doplnok k fotografovaniu. Sú to veci, pri ktorých si oddýchnem od animácie a naopak.

Čo vám dal UAT počas štúdia?

Po technickej stránke je táto škola asi najlepšie vybavená, lepšie ako niektoré vysoké školy, čiže po tejto stránke je to určite najlepšia voľba.

Inšpiroval vás niekto z vašich bývalých učiteľov, zobrali ste si nejaké ich metódy, alebo ste napríklad aj videli nejaké chyby, ktorým sa pri učení vašich žiakov vyhýbate?

Na tých, čo učili zle si veľmi nespomínam, ale pro mojej tvorbe ma inšpiroval pán Jaroslav Baran. Hoci je prísny, je to majster svojho odboru. Nie každý zvládne jeho rázny prístup, ale ten, kto dokáže potlačiť svoje ego, dokáže si z jeho rád zobrať veľmi veľa. Inšpirovala ma aj jeho mimoškolská tvorba, alebo jeho úspech pri zakladaní vlastného štúdia a dokázal prosperovať separátne od ostatných animátorov.

Ako ste si obľúbili Adobe After Effects, vďaka čomu ste sa v nich zlepšili a aká metóda je podľa vás najlepšia na vyučovanie tohoto programu?

Foto: archív I. K.;

Spočiatku som After Effects neznášal tak, ako každý študent, ale postupne sa stali takou mojou pravou rukou pri animovaní do takej miery, že by som compositing animovaných filmov vôbec nerobil bez vychytávok a efektových doplnkov tohto programu, ktoré vedia oživiť aj nudný záber. Prehľadnosť programu najprv pre študentov pôsobí desivo, ale základom pre pochopenie sú rôzne zaujímavé cvičenia, ktoré vymýšľal aj učiteľ, ktorý ma učil After Effects. Hlavne, aby to nebolo také príliš technické učenie, ale skôr sa učiť v praxi, pretože v praxi sa naučíte oveľa viac, než iba s teóriou. Preto sa podobný prístup snažím viesť aj ja.

Je niečo, čo vám naopak dali vaši študenti?

Niektorí moji študenti sú veľmi šikovní a animačne zdatní. Ich spôsob kreslenia a úroveň, na ktorej sú, ma inšpiruje do mojej vlastnej tvorby. Celkovo by som to zhodnotil tak, že pri učení som sa toho naučil najviac.

Ako vidíte našu školu z pohľadu úspešnosti študentov oproti iným školám?

Podľa mňa sú naši študenti na vysokej úrovni, aj keď to porovnáam so školami zo zahraničia. Dôležité je mať talent, odhodlanie pracovať a nenechávať si všetko

na poslednú chvíľu, čo bol aj mojím problémom, keď som študoval.

Aké sú vaše najväčšie životné ciele alebo sny?

Mojím aktuálnym cieľom je byť autorským režisérom animovaných filmov a aj filmov celkovo, takže na tom momentálne pracujem aj popri učení.

Bonusová otázka: Máte radšej vajíčka natvrdo, alebo namätko?

Ani jedno. Osobne mám oveľa radšej praženicu, vajíčka natvrdo, ani namätko si nerobím. Nemám rád, keď je bielko oddelené od žĺtka, mám radšej keď je to zmiešané a môžem si do toho poprípade prmiešať aj kečup.

Jakub Strna

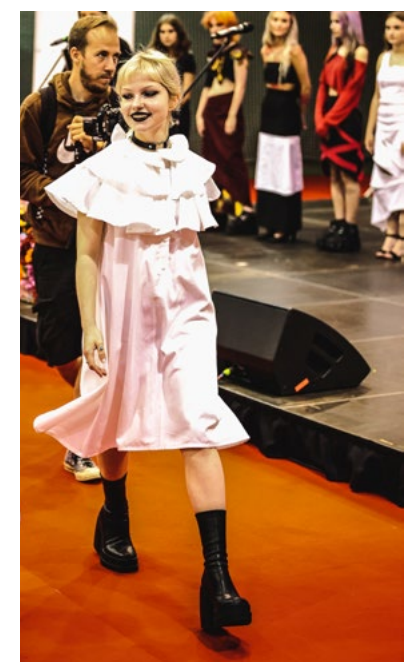

Animofest

„Už postup do súťaže je veľkou poctou pre študentov. Ak sa ich filmy ocitli medzi súťažnými, znamená to, že mali výbornú kvalitu. Som naozaj rada, že spomedzi 26 filmov z 11 krajín bolo až 15 zo Slovenska. Dáva nám to nádej, že nám vyrastá nová kvalitná generácia animátorov,“ uviedla riaditeľka Medzinárodného festivalu animovaných filmov stredných škôl ANIMOFEST **Viera Zavarčíková**.

19. roč. **ANIMOFEST 2024** je už minulosťou, skálni porotcovia Animofestu animátori, režiséri, výtvarníci, filmári, Jaro Baran, Karol Holubčík, Ľudmila Pavolová, Sonia Gallo, Štefan Martauz, Janko Mózer, Grzegorz Hanzlik, poľský režisér, animátor, prezident KAZstudio v Gdyni a módný návrhár, dizajnér Boris Hanečka a Viera Zavarčíková, riaditeľka Animofestu.

Nová galéria UAT

Nová Galéria UAT je slávnostne otvorená!

Tešíme sa, že prišlo veľa ľudí - naši súčasní aj bývalí študenti, rodičia, učitelia, podporovatelia, ale zastavili sa aj celkom cudzí ľudia z ulice, ktorí len jednoducho majú radi umenie. Ich reakcie na diela študentiek a študenov boli viac ako pozitívne. Sú naozaj šikovní a robia skvelé veci. Príďte sa pozrieť. Vchod je z Michalskej ulice 20 alebo zo Zámočnickej 4. Otvorená je každý deň od 13.00 do 18.00.

Galéria UAT

Pozývame Vás 4.6.2024 o 17.00
na otvorenie novej Galérie UAT
Michalská 18-20 alebo zo Zámočnickej 4
Bratislava Staré Mesto

1.6. - 30.9. 2024

Mystery Worlds

výstava študentských prác www.uat.sk

Učiteľia boli tiež kedysi žiaci

„Sadnite si! Hodina už začala!“, „Prestaňte tam vzadu kecať!“, „Máš na ruke ťahák?“, a kopa ďalších iných hlášok sú bežné od učiteľov. Ale však aj oni boli kedysi žiaci, niekedy aj horší ako my ;-). A v tejto novej rubrike sa budeme pýtať našich vážených učiteľov otázky na ich časy v škole za lavicou. Dnes sa pýtame pána učiteľa animácie **Mateja Mazáka**, veľkého umelca.

Čo vás inšpiruje pri tvorbe?

V podstate čerpám inšpiráciu z internetu. Mám svoje sociálne siete nastavené tak, aby som sledoval tvorbu mnohých umelcov. Celé dni si prechádzam ich práce a dobijam sa energiou a nadšením z toho, čo robia. To ma motivuje vytvárať niečo podobné alebo čerpať inšpiráciu od svojich obľúbených autorov. No v dnešnej dobe internetu je to bohužiaľ podobné ako so Spotify – často ani nepoznáme meno umelca, ktorého tvorbu obdivujeme, ale jeho diela milujeme. Je toho toľko, že často ani nevieme, koho vlastne sledujeme.

Aké druhy práce ste vykonávali vo vašom živote?

Po strednej škole som sa nedostal na vysokú, takže som išiel na rok pracovať ako predajca elektroniky. Predával som práčky, chladničky, MP3 prehrávače

a často pracoval aj za pásom. Zlom nastal, keď som bol prijatý na vysokú školu a mohol som sa venovať odbornejšej práci v oblasti animácie. Začal som vytvárať znelky pre Ostravskú televíziu Fabex v programe After Effects.

Aké to bolo po skončení vysokej školy?

Po tom dlhom období štúdia to bolo, akoby mi niekto dal krídla a oslobodil ma. Bolo však užitočné prejsť všetkými tými skúsenosťami, pretože som mal na čom stavať a nebol som úplne bez ničoho, keď som vyšiel do sveta.

Aké skúsenosti a tipy by ste dali budúcim animátorom?

Hlavne im poskytnúť povzbudenie, aby v čase, keď majú pocit, že sa všetko kazí a chcú to vzdať, našli silu vydržať a prešli cez ten náročný kopec.

Nájdu sa podľa vás dobré pracovné ponuky v tomto odbore?

Je ich málo, ale dobrých animátorov je tiež málo. Práca animátora je však v súčasnosti veľmi žiadaná. Záleží, či chceš ísť do reklamy, kde budeš mať dobré pracovné podmienky, ale menej autorskej tvorby. Ak sa rozhodneš robiť filmy, je to náročnejšie. Budeš si musieť zháňať financie a producentov. Ak sa však nebudeš obmedzovať len na Slovensko, určite sa nájdu dobré ponuky.

Aké vysoké školy by ste odporúčali budúcim animátorom?

Niektorým študentom závidím odhodlanie študovať na prestížnych školách ako je Gobelins! :) Výber školy však závisí od vášho talentu a očakávaní. Ak máte vlastný rukopis a túžite sa venovať autorským filmom, určite zvážte štúdium na FAMU v Prahe.

Učítelia boli tiež kedysi žiaci

Na druhej strane, ak vás zaujíma animácia, rovnako kvalitné vzdelanie môžete získať aj na VŠMU v Bratislave. My Slováci máme niekedy pocit, že naše

školy sú menej náročné, ale to neznamená, že sú menej hodnotné. V konečnom dôsledku záleží na vašom odhodlaní a motivácii. Na VŠMU vychádzajú skvelé filmy a ak ste talentovaní, môžete prospievať v prostredí, kde máte väčšiu voľnosť a priestor na seberealizáciu.

Čo robiť po vyštudovaní animácie ak vás neprijali na vysokú školu?

Otvoriť si napríklad živnosť a venovať sa tvorbe krátkych spotov v After Effects pre firmy, ktoré chcú vysvetliť, ako funguje ich produkt. Ja to vždy volám „chlebový job“. Je to práca, ktorú budete vedieť spraviť na 100 % a stále je po nej veľký dopyt. Určite by som využil ten rok na zbieranie skúseností, ako som to urobil ja. Človek si to odrobí a môže sa opäť prihlásiť na vysokú školu o rok neskôr. Často sa stáva, že mnohých šikovných ľudí prijmu až na druhý rok.

Ako ste sa vlastne dostali k tomuto odboru a profesii?

Od detstva som nemal pochybnosti o tom, čo chcem robiť. Už v 9. triede základnej školy som vedel, že chcem byť animátorom. Avšak na konci 90. rokov ma zlákala myšlienka študovať v Bratislave, a preto som sa prihlásil na propagačné výtvarníctvo do Trenčína. Napriek tomu ma to neodradilo a venoval som sa aj naďalej animácii.

Aké sú predpoklady dobrého animátora?

Ak to skutočne nechceš, tak to jednoducho nie je pre teba.

TONKS

Foto: Imrich Kútik, archív M. M.

Momentky našich študentov a študentiek z módnej prehliadky MÓDA24.

Foto: Kristof Gremesberger 3.B, Lukáš Krížik 3.B, Šimon Szabo 1.B, Nica Savuliak 1.B

Prednáška o živote pred, počas a po novembri '89. Naši študenti položili zaujímavé otázky, z ktorých bolo cítiť obavu z budúcnosti na Slovensku.

Od roku 1948 u nás vládla komunistická strana. Avšak, koncom 80-tych rokov začal komunistický režim slabnúť. Revolúcia u nás začala 17. novembra 1989. Tisíce študentov demonštrovalo. Chceli presadiť napr. prepustenie politických väzňov alebo dodržiavanie ľudských práv. Policajti ich násilne potlačili. Onedlho sa ku študentom pripojili umelci, akademici či aktivisti.

Totalitný režim upadol. Tento prevrat nazývame Nežná revolúcia, pretože prebiehal pomerne pokojne - bez občianskej vojny či iných bojov.

Vďaka zmene režimu dnes môžeme slobodne cestovať, študovať, prejavovať svoj názor, vyzeráť, ako chceme, atď.

Nežná revolúcia poukazuje aj na to, že hlas mladých môže hýbať dejinami.

M: V prvom rade si prosím vás uvedomte naše rozpaky, pretože my tu sedíme s budúcim slovenským vedením.

Pokúsím sa vám ukázať jeden problém slovenského komunizmu na takej príhode.

Možno poznáte spisovateľa Dominika Tatarku. Bol to človek, ktorý bol komunista a po roku 1948 sa stal poradcom pre médiá poverenika spravodlivosti. On mu povedal: „Budeš mojim tlačovým poradcom, urobíš mi do roka 2-3 prejavy a môžeš si robiť čo chceš,”

A Tatarka mu urobil prejav o Sovietskom zväze, ktorý tento poverenik spravodlivosti čítal, pričom mu Tatarka vravel kde má pridať hlas, kde pozrieť do publika a pod. Odrazu prečítal vetu „Ja si myslím,”. Bolo to tam tak napísané, on to len prečítal. A keď to prečítal zmeravel a meravo sa pozrel na Dominika Tatarku.

Vtedy si Tatarka uvedomil, čo to znamená, povedať vetu „Ja si myslím,”. Ja si myslím, je základná modlitba človeka v živote. Pane bože, ja si myslím...možno sa mýlim. Ale toto som ja a takto kráčam životom a takto korigujem svoje vedomosti a videnie sveta.

A tam, kde človek začína byť človekom, je pre komunistu životné nebezpečenstvo. Pretože, keď dnes poviem „Ja si myslím...” , tak o rok si môže komunistická strana myslieť niečo iné a ja pôjdem do väzenia, či na šibenicu.

Z: Ja by som začal tým, ako som spoznal Františka Mikloška. Hrával som v takej malej partii karty.

Nežná revolúcia poukazuje aj na to, že hlas mladých môže hýbať dejinami

Jeden z karetníkov bol Boris Lazar, ktorý vtedy pracoval v Ústave technickej kybernetiky a hovoril mi, že tam preto pracuje, lebo tam naďabil na partiu ľudí, ktorí nie sú členmi revolučného odborového hnutia, ktorí vyrábajú robota. Povedal mi mená tých ľudí. Prvý bol Ján Langoš a druhý František Mikloško. Možno ich bolo viac, ale ja si pamätám len tieto dve mená. Tie mená som si zapamätal, lebo ma zaujalo, že si niekto dovolil na nejakom pracovisku byť členom ROH (revolučné odborové hnutie), v tom čase to bolo výnimočné. Väčšinou bolo členstvo zamestnancov v ROH povinné a automatické. Mohli byť potrestaní dokonca vylúčením zo zamestnania.

Keď sa v roku 1988 konala Sviečková manifestácia, ešte som nevedel, že hlavným organizátorom je František Mikloško. Chcel som sa na to aspoň prísť pozrieť, hoci som nepatril medzi kresťanov, ktorí tam boli asi najviac zúčastnení, ale vedel som, že ak ma niečo bude ťahať životom, bude to aj solidarita. A tak som tam stál, nepatril som do jadra účastníkov, no bol som tam a bol som na to veľmi hrdý. Potom ma vôbec neprekvapilo, keď som sa stretol v roku 1989 s Mikloškom, ale aj inými.

November 1989 totižto na Slovensku vznikol takým zvláštnym spôsobom. Začali v ňom totižto vznikať také potôčiky, ktoré sa zbíjali do veľkého toku. A tými potôčikmi boli umelci, výtvarníci, ktorí vzdorovali socialistickému realizmu.

Foto: archív UAT

Všetko sa to v podstate začalo u výtvarníka Miroslava Cipára uňho doma, keď zvolal 18. novembra svojich priateľov, bolo ich asi 10-11, aby podpísali vyhlásenie. To vyhlásenie bolo proti policajným zásahom proti študentom. Keď to podpísali, začali obvolávať svojich kamarátov. Ani neviem kto zavolať nám, ale viem, že to zdvihla moja pani - spisovateľka Alta Vášová - a povedala nám, že sa máme o piatej večer stretnúť na umeleckej besede. Potom obvolávala ďalších a tí zase ďalších, až sa napokon na tej besede stretlo 300 ľudí.

Lubomír Longauer - grafik - mal hromový hlas, a tak on prečítal v mene výtvarníkov vyhlásenie. Jedna súčasť toho prúdu boli umelci - výtvarníci, filmári... Boli tam aj iní umelci, napríklad Lasica, Satinský, Ivan Hoffman a ďalší. Bola to veľmi silná zostava, zložená z tých najlepších umelcov. Ďalšou skupinou boli sociológovia. Ďalšia skupina ľudí boli vedci - to sme boli my zo Slovenskej akadémie vied - Milan Šútovec, Peter Tatár, ktorý tam vtedy robil a ďalší. Ďalšia, asi najdôležitejšia, najmocnejšia skupina boli ochrancovia. Ochrancovia životného prostredia - Ján Budaj, Peter Tatar... Bolo ich dosť. Potom tam boli ešte technici, inžinieri a ďalší.

My sme sa mnohí osobne ani veľmi nepoznali, ale nejako sme prirodzene vzrastali do toho, čo bolo za Nežnou revolúciou, a tam sme sa stretli. Najprv sme nevedeli, ako hlboko pôjde tá zmena, ale už po dni-dvoch bolo jasné, že pôjde o zmenu celého systému.

M: Ako už spomínal Peter, že v novembri '89 sa zlievali potôčiky. Inak povedané, zrazu sa našli životné príbehy, za každým bol nejaký životný príbeh, nejaká cesta, ktorá

vás potom doviedla v tej rozhodujúcej chvíli na tribúnu.

A to si treba uvedomiť, na Slovensku platí také príslovie: Aký išiel, takú našiel. Takže aký ste vy úprimne, takú si aj nájdete priateľku/ manželku/manžela.

Poviem vám veľmi stručne môj príbeh. Ja som sa narodil v Nitre. Mal som 3 roky, keď sme mali prvú domovú prehliadku. Mal som 13 rokov, keď sme mali doma druhú domovú prehliadku, pretože moja mama bola profesorka francúzštiny a slovenčiny. Čiže bol som nasmerovaný v živote, že ten režim bol takýto, že ideš za ľuďmi, čo majú svoj vlastný názor.

V roku 1966 som prišiel do Bratislavy - dovtedy som nebol v Bratislave, vtedy sa necestovalo - na vysokú školu. Bol som v električke a odrazu mi môj brat povedal: „Pod, zoznámim ťa s jedným človekom,”.

A tam vzadu v električke stál človek, ktorý sa vrátil z väzenia po 14 rokoch. On určil celý môj ďalší život pred revolúciou a ešte aj po tom. O niečo neskôr som sa v roku 1969 náhodne na ulici stretol s človekom, ktorého som poznal a aj som sa mu prihovril. Bol to tajný biskup Ján Chryzostom Korec, ktorý sa v 1968 vrátil po 8 rokoch z väzenia. Povedal mi, že keď budem chcieť, môžem niekedy prísť, a tak sa stal takým mojim duchovným vodcom, ktorý bol nielenže hrdina z väzenia, ale bol aj zároveň otvorený kultúre.

Na vojne som bol s Milanom Bočkayom, ktorému som dal čítať takú knižočku Viera v modernom svete. Keď si to prečítal, prišiel za mnou a povedal mi, že ja som mu vrátil vieru a on ma teraz dovedie do výtvarného umenia. A tak som sa zoznámil s celou tou plejádou výtvarníkov.

A potom v novembri 1989 ma náhodou na ulici stretol Ján Budaj, povedal mi, že už dlho na mňa myslí, a teda by chcel, aby aj tajná cirkev bola tiež zastúpená vo verejnosti proti násiliu.

Takže viete, aký išiel, takú našiel. Ako ste vnútorne disponovaný, aký urobíte prvý krok, ako si zapnete prvý gombík na kabáte, tak to už akoby ide samo. A ja, keď sa pozerám na svoj život, tak to, o čo som sa veľmi snažil, mi väčšinou nevyšlo. Ale to, čo ku mne prišlo samo, a ja som na to kladne odpovedal, to akoby malo vnútorné požehnanie, akoby to išlo samo.

Spomienky na rok '89

Takže aj ten odkaz ma zaujal v tom, že to neboli ľudia, z ktorých išiel každý niečo iné a prispôbovali sa dobe, ale tí, čo išli za svojou životnou cestou. A oni mali potom vo svojom živote výraznú istotu.

To je aj odkaz aj pre vás mladých a najmä tých, ktorí chcú byť sami sebou viac-menej vo všetkom.

Z: Ešte jedna vec, ktorá ale nie je zanedbateľná. My tu hovoríme o veciach, ktoré sú viditeľné v médiách. Vtedy sa vlastne snímali masky toho režimu. A tie masky a tváre sú najviditeľnejšie, to je to, čo môžete vidieť z toho novembra '89. Ale rovnako bola podstatná tá časť, ktorá bola... Nechcem povedať, že ťažšia, pretože to bolo extrémne ťažké, aby sa ľudia vôbec odvážili ísť do ulíc. Tých 20 rokov v komunistickom režime to bolo vylúčené, aby sa niečo také dialo. V Bratislave to boli bratislavskí, slovenskí študenti, ktorí sa ešte deň pred pražskými študentmi - bolo ich cez 200 alebo 300 - vybrali cez podchod za mestským tajomníkom komunistickej strany, Gejzom Šlapkom. Stretli sa s ním a odovzdali mu nejaké svoje požiadavky a vlastne nejakým spôsobom celú tú Nežnú revolúciu spustili študenti. Teda treba spomenúť študentov a treba spomenúť

RNDr. František Mikloško

Je slovenský politik, bývalý predseda SNR a dlhoročný poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

- V prezidentskej voľbe v roku 2019 kandidoval do funkcie prezidenta Slovenskej republiky
- František Mikloško vyštudoval Strednú priemyselnú školu stavebnú. Neskôr študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave
- Pracoval v Ústave technickej kybernetiky SAV v oblasti numerickej matematiky
- Pracoval ako robotník
- Bol disident, aktivista tzv. Tajnej cirkvi
- Mikloško pracoval medzi vysokoškolskou mládežou a podieľal sa na tvorbe samizdatov
- Patril k organizátorom tzv. Bratislavského Veľkého piatku, významnej pokojnej verejnej manifestácie veriacich za náboženskú a občiansku slobodu v roku 1988, známej aj pod názvom Sviečková manifestácia, ktorá bola predohrou Nežnej revolúcie
- V roku 2004 kandidoval v prezidentských voľbách. Umiestnil sa na piatom mieste z dvanástich kandidátov
- Ďalej pôsobil ako poslanec NR SR

aj našich maďarských priateľov. MNI - Maďarská nezávislá iniciatíva, s ktorou nás zoznámil Ján Šimečka aj s Milošom Žiabrom, ktorí nám povedali: „Tu sú takí chlapci a dievčatá, ktorí boli väčšinou zo Šale alebo z Dunajskej stredy a učili sa od takých slobodomyselných Maďarov v Budapešti.“ Tak boli na všeličo lepšie pripravení než my.

A ja odvtedy tvrdím že tam, kde dobre fungujú slovensko-maďarské vzťahy, tak tam sa Slovensku darí. A myslím si, že dnes sa Slovensku nedarí veľmi dobre okrem iného aj preto, že to, čo sme my vybudovali za 30 rokov - vybudovali sme veľmi dobré politické vzťahy a to fungovalo tak dobre, že sa niektoré základné historické problémy prepolili alebo až porušili - dnes to nefunguje, a to nebude ani pre Slovensko dobré.

- 21. februára 2008 oznámil Mikloško, spoločne s Vladimírom Palkom, Rudolfom Bauerom a Pavlom Minárikom odchod z KDH. Založili novú politickú stranu Konzervatívni demokrati Slovenska
- Dňa 29. júla 2008 ohlásil František Mikloško svoju opätovnú kandidatúru na prezidenta za KDS. V prvom kole 21. marca 2009 získal 101 573 (5,42 %), skončil na treťom mieste, do druhého kola sa nedostal
- Člen Koordinačného výboru Verejnosti proti násiliu
- Členom Kresťanskodemokratického hnutia
- Poslanec Slovenskej národnej rady a Národnej rady Slovenskej republiky
- Pôsobil vo funkcii predsedu SNR
- Vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014 kandidoval na treťom mieste za koalíciu strán NOVA, KDS a OKS na poslanca Európskeho parlamentu

Foto: archív UAT

PhDr. Peter Zajac, DrSc.

- Najprv študoval na Strednej všeobecnovzdelávacej škole, potom na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a neskôr na Eberhard Karls Universität v Tübingene (mesto v Nemecku)
- Redaktor vo vydavateľstve Smena
- Vysokoškolský učiteľ na Pedagogickej fakulte v Nitre
- Bol zakladajúcim členom VPN
- Prvý predseda slovenského centra P.E.N.
- Člen Prezídia ČSAV
- Člen Demokratickej strany (DS), člen Predsedníctva DS a predseda Konzultačného zboru DS
- Podpredseda DS
- Čestný predseda OKS
- Poslanec NR SR zvolený za Slovenskú demokratickú koalíciu, člen Ústavnoprávneho výboru NR SR
- Poslanec NR SR zvolený na kandidátke strany Most-Híd
- Predseda Ministerského klubu VPN
- Poradca predsedu SNR Františka Mikloška
- Poslanec NR SR zvolený za Slovenskú demokratickú koalíciu, člen Ústavnoprávneho výboru NR SR
- Poslanec NR SR zvolený na kandidátke strany Most-Híd

Jedna veľmi príznačná vec, ktorá sa stala v novembri '89, bola prvá mediálna revolúcia v Československu. Na mítingy, ktoré sa konali na námestí SNP, prišla televízia a začala ich natáčať. Bolo to obrovské víťazstvo, pretože teraz videlo na vlastné oči celé Slovensko, čo sa vlastne v Bratislave deje. Od toho dňa sa začali natáčať mítingy po celom Slovensku. Tí ľudia, čo boli 50-60 km od Bratislavy, dovtedy nemali veľmi jasnú predstavu o tom, čo sa tu odohrávalo. V Československej televízii dovtedy ešte nikdy nič také nevideli.

V tom čase boli veľmi dôležití aj fotografi. Lebo fotografia bola vtedy médium, ktoré fungovalo a dalo sa použiť.

Petra Zemanová, neskôr Gombitová, bola študentka na chirurgickej fakulte, nafotila krásne fotografie. Hovorím to trochu aj na jej pamäť, lebo zomrela tohto roku v Anglicku.

M: Viete, to je také strašné, že my politici robíme všetko preto, aby sme nejako prežili, aby nás niekto zapísal do dejín. A zrazu niekto urobí dobrú fotografiu a je tam navždy. V tom je to umelecké dielo strašne silné.

Viete, existuje niečo veľmi zvláštne medzi nebom a zemou. Je to taký okamih, kedy správne slovo alebo čin, je vypovedaný alebo spravený v správnu chvíľu. A keď sa tá chvíľa premárni, tak ako vlak okolo vás prejde a už sa to nezopakuje.

Keď sme tu hovorili o tej Sviečkovej manifestácii v 88. roku. Vtedy sme nemali k dispozícii médiá, hovorili sme cez Slobodnú Európu (rozhlasová organizácia založená Kongresom USA pre šírenie objektívnych informácií v diktátorských režimoch) a Hlas Ameriky (rozhlasová a neskôr televízna externá stanica federálnej vlády USA). Tá misia ale vznikla. Vtedy tá doba už akoby vrela, v okolitých krajinách sa to už uvoľňovalo a u nás stále vládol ten režim. My spolu s Jánom Čarnogurským sme napísali takú výzvu, že sa stretneme na Hviezdoslavovom námestí 25. marca 1988 a od 18:00 do 18:30 tam budeme stáť so sviečkami v rukách a modliť sa za slobodu náboženstva aj občianstva. A toto povysielal 1-3 razy Hlas Ameriky a došlo tam tisíce ľudí. My sme potom navštívili jedného starého pána, do ktorého raz narazilo policajné auto a zlomilo mu stavec. A on povedal: „Chlapci moji, keď som to počul na Hlase Ameriky, hneď som si povedal, že idem,“. Išiel 70-ročný pán. Ľudia z Tatier, keď to počuli, povedali: „Idem,“. Zrazu to bolo vypovedané, tomu sa v Biblii vraví plnosť času. Bolo to správne slovo vypovedané v správnu chvíľu a vtedy nemusíte robiť propagandu a naháňať to, ľudia prostě idú. Keby sa také slovo nevypovedalo, tá príležitosť prejde, už sa tie okolnosti zmenia a už sa tá príležitosť nemusí nikdy zopakovať.

Lucia Lilian Spodniaková

Vyradovanie absolventov

Slávnostné vyradovanie absolventov SŠUPAT

Súťaže

Tento rok sme sa zapojili **do 19 súťaží** a študentské filmy boli zaslané až **na 30 svetových filmových festivalov**. Od začiatku roka boli zaslané cez portál Filmfreeway.com filmy našich študentov a absolventov na 30 svetových festivalov. Úspešne vybrané filmy boli premietané na festivaloch: Aster Fest Film Fest, First-Time Filmmaker Sessions, Vafi & Rafi a na slovenskom festivale Cineama.

Naši žiaci aj tento rok uspeli v medzinárodnej súťaži **Máš umelecké črevo?** A teraz vystavujú v najdôležitejšej umeleckej inštitúcii, Slovenskej národnej galérii. Blahoželáme **Lea Kollárová, Kristína Bilačičová, Krištof Gremesperger** a **Lara Schickoferová**. A samozrejme, gratulácia patrí aj ich pedagogičke **Danici Ondrejovič**, ktorá ich viedla.

Získali sme ocenenie:

1. 3.miesto v kat. fotografia a multimédiá v súťaži Slovensko, krajina v srdci Európy (Mihálová)	8. 2.miesto (Mokrý) - Biblická olympiáda celoslovenské kolo
2. čestné uznanie Textilná tvorba 2023	9. MEDart - 1.miesto video (Stračina), 2.miesto fotka (Gremesperger)
3. ZENIT – grafik (1.miesto v krajskom kole Boťanská), 5. miesto v celoštátnom kole	10. výstava v SNG - Umelecké črevo
4. čestné uznanie - fotografická súťaž - ako sa vidím ja (Laurová)	11. Cineama hrané filmy - postup do celoštátneho kola Stračina, Moravčíková, Mišinec, Kadera
5. top 21 za Česko a Slovensko - STARTART 21 (Vetvytska)	12. Cineama hrané filmy - čestné uznanie Kalyniuk, Remeň, Knut, Martinec
6. 1.miesto AMAVET – grafický dizajn (Mieč)	13. Cineama animované filmy postup do celoštátneho kola - Škokorová, Komáriková, Tomková
7. 1.miesto (Novotný), 2. miesto (Dubjelová), 3. miesto (Mokrý) - Biblická olympiáda	

Absolventky odevného dizajnu **Júlia Benkovská, Nina Renčková** a **Kornélia Kornetová** za svoje modrotlačové topy získali **čestné uznanie** v súťaži **Textilná tvorba 2023** v skupine A – študenti stredných odborných a umeleckých škôl v kategórii Odev, odevný doplnok.

Finále **súťaže Amavet - Junior INTERNET**. Náš talentovaný žiak **Samuel Mieč** získal **1. miesto** v kategórii Design SŠ. Jeho úspech mu taktiež zabezpečil prijatie na vysokú školu FIIT STU bez nutnosti absolvovania prijímacích pohovorov.

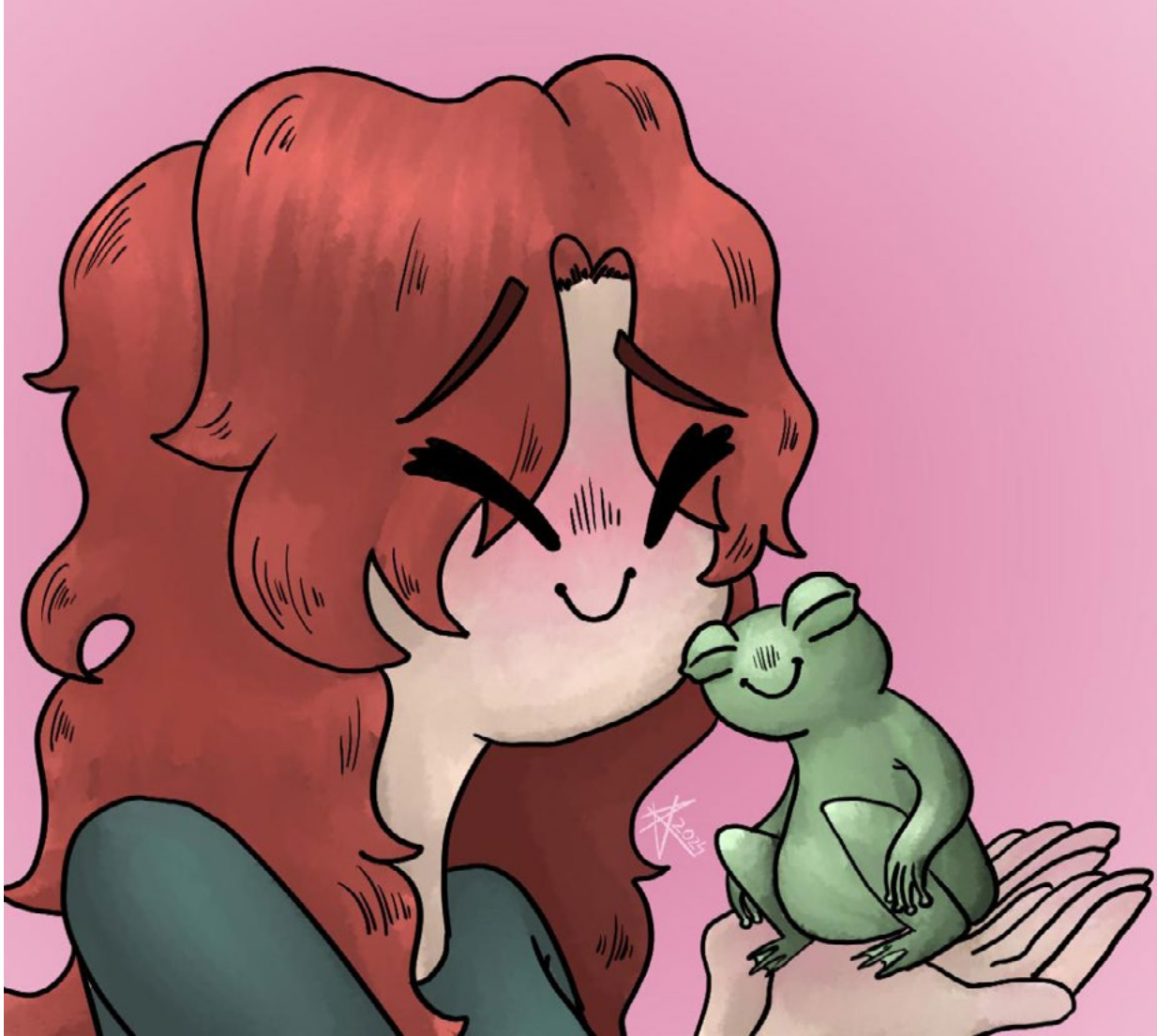

Odovzdávanie cien výhercom školského kola **Hviezdoslavov Kubín**, ktorí úspešne reprezentovali našu školu aj v okresnom kole.

Naša talentovaná **Mirka Boťanská** si vybojovala **5. miesto** v prestížnom celoštátnom kole **súťaže ZENIT** v kategórii grafický dizajn. Jej kreativita a zručnosť zaujali porotu a posunuli ju medzi najlepších v krajine.

Buddy from beyond

“Small fire!” I screamed, while running around my room in panic.

“I wanted a small fire, this is not small!!!”

A shadowy figure appeared in the middle of my room, black clouds forming around it.

“God, what have I done?” I knew exactly what I’d done. I’d tried to summon a demon out of sheer boredom. Why? Don’t ask. I am stupid.

The thing started swirling and morphing. I was stepping back trying to find a way out of this. Then it took its final form. What is it?! A frog?? It hopped towards me and I nearly tripped over my chair.

“Why hello there human. I am here, for you have summoned me. What are your wishes? You must be a very strong witch, this is a hard spell.” I was shocked by what has appeared in front of me. The frog demon started moving towards me and I was trying to crawl away from it.

“Why are you walking away from me, human? You summoned me here! Talk!”

“Ehhh, I- I was bored?” A startled look appeared on the frogs face.

“You what?”

“I was bored, so I looked up how to summon a demon, and did it.”

It was livid.

“How did you do that? This is one of the hardest spells ever! There is a chnce one in a million, even if you’re an experienced witch! Succeeding with this spell is nearly impossible!”

“I guess I’m one in a million.” I tried to make a joke but the demon was not impressed.

“Okay, okay.” It was trying to calm down, waddling around and mumbling to itself.

“Enough of that. You have summoned me. And here I am. What would you like me to do? I can make your deepest and darkest wishes come true. I can uncover the secrets of the world for you! Give you anything you want. Love. Money. Power,” the frog exclaimed with a strong and charismatic voice. It turned around to face the window. Then it continued.

“All for a small sacrifice. You have to put a price on the deal, you know!”

I got a bit frightened. This demon thing probably wants my soul and is going to play tricks with me. Hmmm. What if I play tricks with the frog too!

“Well, you know, this is all too fast, I don’t even know your name!” I smiled and the demon rolled its eyes. I insisted, so it started to play along.

“My name is %\$?@. Inaudible for a little human like you. What is your name?”

“Vixen! My name is Vixen.”

“What a wonderful name. It means trickster as far as I know. Now, what would you like me to do?” I was slowly getting on its nerves, I could tell by the annoyed look on its face.

“Oh, what would I like to do...? I don’t know. Maybe you could inspire me with your dreams! Tell me, what do you wish for!” I supriised it with my questions. %\$?@ did not expect me to ask that.

“Uhhh, well... what would I like to do...? Maybe I’d like to see the Colosseum! Or the Taj Mahal! Oh, there are so many things I’d like to see and experience!”

It was blabbering about its dreams and I wondered why %\$?@ didn’t get to fulfill them.

“So ,why didn’t you try any of it?”

“Oh, you know, I can’t. I am constrained by the spells. I serve the witch that needs me, I get something in return and then I go back to my realms, which are gloomy and dark.” I didn’t think that I’d ever see a depressed frog demon, but here we are. Even its hopping was bringing my mood down. I almost felt bad for it.

“Wait! I have an idea!”

“What are you thinking human?”

“What if you traveled with me? You’d be my companion! I don’t know how to free you from the spells, but I don’t need any of your services. I was really just bored! But now that you’re here, we can try to help you! I could give you a hand seeing and experiencing all of those things!” A tear rolled down its cheek. %\$?@ was in utter disbelief.

“WHAT TRICKS ARE YOU TRYING TO PLAY WITH ME, HUMAN? I CAN SEE THROUGH YOUR FAKE ACTS OF KINDESS!”

“No, no, I mean it! Unless you try to steal my soul or something, I have nothing to lose. But I doubt that you would do that because I can tell that you really want to see those things and I am probably your only chance. We could be friends! We just need to give you a name that I can pronounce.”

“No one has been this kind to me in a long, long time.” %\$?@ sobbed. “I would love to see those things. In return, I can help you with small duties, like your house chores. What would you like my name to be?” “I was overjoyed that it agreed to it. I don’t know if could make it go away without some deal anyway.

“You can definitely stay a frog. And your name could be Noodle!”

“What a peculiar idea. Alas, I think the name has a certain nice ring to it... Noodle. I like it.” So %\$?@ became Noodle.

%\$?@, I mean Noodle, became my little froggy, slimy best friend. We do everything together and I’m slowly helping it make its dreams come true. Having a little frog-shaped demon on your shoulder does make your life a bit more interesting.

Sofia Ray Juríková Vodová

Ilustrácia: Sofia Ray Juríková Vodová

Ako vždy, aj v tomto vydaní sme sa venovali športu. Otázky nám zodpovedal tentokrát nie jeden, ale dvaja žiaci grafického dizajnu z 2.B, **Bruno Kunický** a **Dano Manas**. Aké to je, chodiť takmer celý život na jeden a ten istý šport?

Ako dlho sa venujete vášmu športu?

B: Dvanásť rokov, tento bude trinásť.
D: Štrnásť rokov.

Ako často máte tréning?

D: Štyrikrát do týždňa a zápas.
B: Päťkrát a každý druhý vikend zápas.

Keď dlhšie nemáte tréning, chýba vám to, alebo si skôr užívate oddych?

D: Keď je to kratšia pauza, napríklad týždeň, tak mi to nechýba. Ale ak by to bolo dlhšie, určite by som si už chcel zahrať.
B: Ja som skôr radšej, pretože hrám basketbal už dlho a prestáva ma to baviť. Sezóna, ktorú som teraz mal sa už skončila a teraz, keď začne nová, tak to budem brať skôr oddychovo, nie tak profesionálne ako pred tým.

A nemalo by ťa to skôr baviť viac, keď si už v basketbale taký dobrý?

B: Práveže to je ten problém. Že v poslednej dobe už nevidím progres v tom basketbale. Som tam, kde som bol.

Prečo ste začali s vaším športom?

B: Ja mám basketbal v rodine. Môj otec bol hráč a teraz je tréner. Môj brat hral v tom istom klube ako ja. Nemyslím si, že som nemal na výber, ale bolo to jasné, že budem hrať basketbal.
D: Ako malý som si chodil zakopať s kamarátmi a moja mama videla, že ma to baví, tak ma prihlásila na futbal.

Čo máte najradšej na basketbale/futbale?

B: Také to uvoľnenie. Keď nemusím myslieť na nič iné, čo sa deje okolo mňa, len na tú hru.
D: Tiež, to isté a ten pocit výhry, keď sa nám zápas podarí.

Vymenili by ste svoj šport za nejaký iný?

B: Keby som musel skončiť s basketbalom a začať s niečím iným, asi by to bol volejbal. Ale nevymenil by som ho vyslovene.
D: Ja by som tiež futbal nevymenil, keďže ho už hrám strašne dlho, ale keby som s ním musel prestať, asi by som si tiež vybral volejbal.

A čo hokej?

D: Hokej ma baví, ale stačí mi ho hrať len s kamarátmi.

Foto: archív UAT, archív B. K. a D. M.

RÝCHLA VOĽBA:

Photoshop alebo Illustrator?
B: Photoshop
D: Photoshop

Voda alebo minerálka?
B: Voda
D: Minerálka

DVK alebo DEJ
B: DVK
D: DEJ

Autobus alebo električka?
B: Autobus (je tam väčšinou klíma)
D: Električka (je tam lepšia klíma)

Umelecký týždeň alebo teoretický?
B: Nevieť si vybrať (záleží akú máme tému)
D: Umelecký

Apple alebo Windows?
B: Windows
D: Windows

Počítač alebo notebook?
B: Notebook
D: Počítač

Nike alebo Adidas?
B: Nike
D: Nike

Slané alebo sladké?
B: Slané
D: Slané

Ako dlho približne by ste sa chceli ešte venovať basketbalu/futbalu?

B: Ja mám ešte jednu sezónu, potom asi skončím pretože môj tím nemá kategóriu mužov. Nevieť, či potom pôjdem do mestskej ligy, alebo či budem naďalej pokračovať v tomto.
D: Ja skončím. Nie celkovo s futbalom, ale len s futbalom v tomto klube, kvôli škole a tak. Budem chodiť si zakopať s menším tímom - piati proti piatim, každú nedeľu.

Akú máte pozíciu vo vašom športe a čo je jej úlohou?

B: Ja som rozohrávač a mojou úlohou je povedať každému, kde má stáť a čo má robiť. Vlastne rozohrať hru a premiestniť loptu na druhú stranu ihriska. Sem - tam dať

aj nejaký ten bod, ale väčšinou je to naozaj len o tom, aby som zorganizoval chalanov na ihrisku.
D: Ja som obranca a mojou úlohou je, aby sme nedostali gól.

Aký je zatiaľ najväčší úspech vášho tímu?

B: Minulú sezónu sme hrali o postup na Majstrovstvá Slovenska.
D: Náš najväčší úspech bol, keď sme skončili 25. z celého sveta na turné.

Aký je názov tímu, v ktorom hráte?

B: Ja hrám v MBK Karlovka.
D: Ja hrám v SDM Domino.

Zmenili by ste to, ako často máte tréningy?

B: Ja by som ich zmenil z 5-krát týždenne na 4-krát týždenne.
D: Ja by som nechal 4-krát týždenne, jedine by som ich len občas obmedzil.
Máte nejakého basketbalistu alebo futbalistu, ktorého považujete za svoj vzor?

B: Mám jedného, ktorý už dlho nehrá. Volá sa Allen Iverson. Inšpiruje ma, lebo bol nižší medzi tými, s ktorými hral, ale aj tak dokázal byť dominantný a uhrať to s nimi. Bol veľmi rýchly a mal dobrý dribling a shifty. Viem sa s ním najviac stotožniť.
D: Ja mám najradšej Messiho. Páči sa mi štýl jeho hry, pretože nielen uteká, ale pritom aj strašne veľa rozmýšľa. Okrem toho vie dávať dosť dobré nahrávky.

Lucia Lilian Spodniaková

Kostýmová hra

Cosplayeri Na Uate

Comics Salon alebo AnimeSHOW je festival pop-kultúry konajúci sa v Bratislave, v DK Ružinov. Veríme, že veľa žiakov zo SŠUPAT pozná túto udalosť, ktorá sa koná 2-krát do roka, v septembri a v marci. Náš prieskum ukázal, že cosplayu, teda kostýmovej hre, sa venujú viacerí žiaci našej školy, na rôznych úrovniach zručnosti.

FAHRCHASM

Ako dlho sa venuješ kostýmovej hre?

Venujem sa tomu 5 rokov, ale vážne som to začal brať až pred 2 rokmi.

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Oboje. Záleží na tom, aký je to charakter a aké detailné je jeho oblečenie.

Ako dlho chodíš na Comics Salon/AnimeSHOW?

Začal som aktívne chodiť od roku 2019

Čo vás na výrobe cosplayu baví najviac?

Baví ma to, ako dokážem premeniť rôzne materiály na väčší celok, či premeniť nejaký objekt z hry na reálny objekt. Výroba rekvizít je taktiež zaujímavá.

Aký je proces vyrábania rekvizít/zbraní?

Nájdem si 3D model zbrane na internete a študujem

ako vyzerá. Následne si načrtnem obrys a jednotlivé časti povystrihujem z EVA foam/kartónu, ktoré dokopy zlepiť špeciálnym lepidlom. Ak je zbraň vyrobená z EVA foam, tak ju ešte treba obrúsiť. Po tomto procese sa môžem pustiť do maľovania. Maľovanie môže trvať aj niekoľko dní, a potom nasleduje nanášanie laku kvôli ochrane a lesku.

ASH

Ako dlho sa venuješ cosplay?

5 rokov

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Väčšinou si vyrábam, ale aj niekedy objednávam

Ako dlho chodíš na Comics Salon/AnimeSHOW?

3 alebo 4 roky

Čo ta najviac baví pri výrobe cosplay?

Výroba rekvizít

Aký je proces vyrábania týchto rekvizít?

Veľmi zložitý a nikdy sa mi nechce

IZA

Ako dlho sa venuješ cosplayu?

Nejaké 2-3 roky, asi 3

Foto: Miroslav Kocur, tvt_san, Laura Laurova

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Ja si ich vyrábam väčšinu času, ale keď nestíham, tak si ich objednáam, ale radšej si ich vyrábam

Ako dlho chodíš n AnimeShow/Comics Salon?

3 roky

Čo ta najviac baví pri výrobe cosplay?

Asi rekvizity

Čo používaš na výrobu týchto rekvizít?

No najčastejšie používam Fimo plastelínu alebo kartón

PINKBUCKED

Ako dlho sa venuješ cosplay?

Pomaly aj 6 rokov

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Objednávam, jediný cosplay čo som si vyrobila bola corpse bride

ČO JE TO COSPLAY?

COS- kostým PLAY- hra, teda kostýmová hra v profesionálnom zmysle. Je to forma umenia, ktoré spočíva vo vytváraní kostýmov z populárnych animovaných seriálov a filmov z Japonska či Blízkeho západu, hier, kníh či originálnych charakterov. Veľa ľudí sa tomuto profesionálne venuje. Pre ľudí, ktorí toto robia

Ako dlho chodíš na Comics Salon/AnimeSHOW?

Asi 3 roky

Čomu sa najviac venuješ pri cosplay?

Ja osobne asi make-upu

Ako dlho ti to trvá kým sa namaľuješ?

No na mojom cosplay make-upe si dávam veľmi záležať, tak isto aj záleží od postavy, na ktorú robím cosplay. Ale asi tak cca 3,5 hodinky.

Máš nejaké tipy pre ostatných?

Určite. Keď si chcem zakryť obočie, ja osobne používam lepidlo na mihalnice, alebo lak na vlasy. Keď chcem, aby mi držali mihalnice lepšie a aby ich neodfúklo, dávam si lepidlo na umelú mihalnicu, ale aj na viečko. Po chvíľke, ako lepidlo začne byť lepkavé, môžem prilepiť mihalnicu. Keď chcem, aby mi dlho vydržal make-up, fixujem ho lakom na vlasy.

MONARCHOFDIVINE

Ako dlho sa venuješ cosplay?

Asi tak 5 rokov.

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Podľa toho či stíham a ako komplikovaný je ten charakter. Väčšinou som schopný vytvoriť niektoré kúsky aj sám.

sionálne, existujú celosvetové súťaže, ktoré berú do úvahy nielen výzor, ale aj spôsob ušitia či zakončenia látky, spôsob vytvorenia rekvizít, či herecký výkon na pódiu. Tieto súťaže sú väčšinou rozdelené do viacerých kategórií, od tých, čo nemajú žiadnu skúsenosť (začiatčníci), až po tých, čo vyhrali už viaceré súťaže (majstri). Tieto súťaže sú napríklad World Cosplay Summit, Cosplay Contest CS/AS, atď.

Kostýmová hra

Ako dlho chodíš na Comics Salon/AnimeSHOW??

Tak 5 rokov. Prvýkrát som bol na ComicSalóne/ AnimeSHOW v roku 2019, ale bez cosplayu

Čomu sa najviac venuješ pri cosplay?

Najviac sa venujem stylovaniu parochní, ale aj výrobe časti kostýmov. Preferujem však parochne.

Ako dlho ti trvá nastylovať jednu parochňu?

Velmi záleží od stavu a dĺžky parochne. Môže to trvať 1-3 hodín, ale niekedy aj pár dní. Ak je parochňa dlhá a potrebujem ju natočiť, musím ju najprv namočiť, natočiť na kotúče a nechať na balkóne vysušiť.

ASTEL

Ako dlho sa venuješ cosplay?

Povedal by som tak asi od 2017, čiže už celkom dlho.

Vyrábaš si ich sám alebo si ich objednávaš?

Záleží ktoré. Tie, ktoré sa mi zdajú, že si ich zvládnem vyrobiť sám, tak ich sám aj vyrobím, ale sú niektoré, ktoré sú veľmi komplexné a tie si objednávam

Ako dlho chodíš na Comics Salon/AnimeSHOW?

Chodím od roku 2017. Špecificky na Comics Salon ,
chodím od 2017 a na ostatne 2018-2019

Čomu sa najviac venuješ pri cosplay?

Určite mal'be

Aký je proces vyrábania týchto rekvizít?

Tiež záleží na veľkosti a materiáloch. Používam niečo, čo sa volá EVA foam, vie to byť občas obtiažné a hlavne býva z toho veľký neporiadok, nakoľko pracujem aj s brúskou. Keď už však maľujete, vlastne to máte dokončené a to veľmi stojí za to.

Môžeš nám niečo povedať o tej malbe?

*Tak najradšej
maľujem metalické
veci a vlastne moja
najobľúbenejšia
časť je ich špiňiť,
nech vyzerajú viac
realisticky a nech
pôsobia, akoby už
prešli nejakou. Dodá
to rekvizite realistický
dôraz.*

Barbara Šúňová

TONKS

Ilustrácia: Simona Ožvaldová, 2.B

Ilustrácia: Zuzana Pálová, 2.B

Komiks

ZELENÁ CESTA

PLENÉR
VÝSTAVA ŠTUDENTSKÝCH PRÁC

GALÉRIA UAT 2

MARIÁNSKA 7, 1.7. – 31.9.2024

www.uat.sk